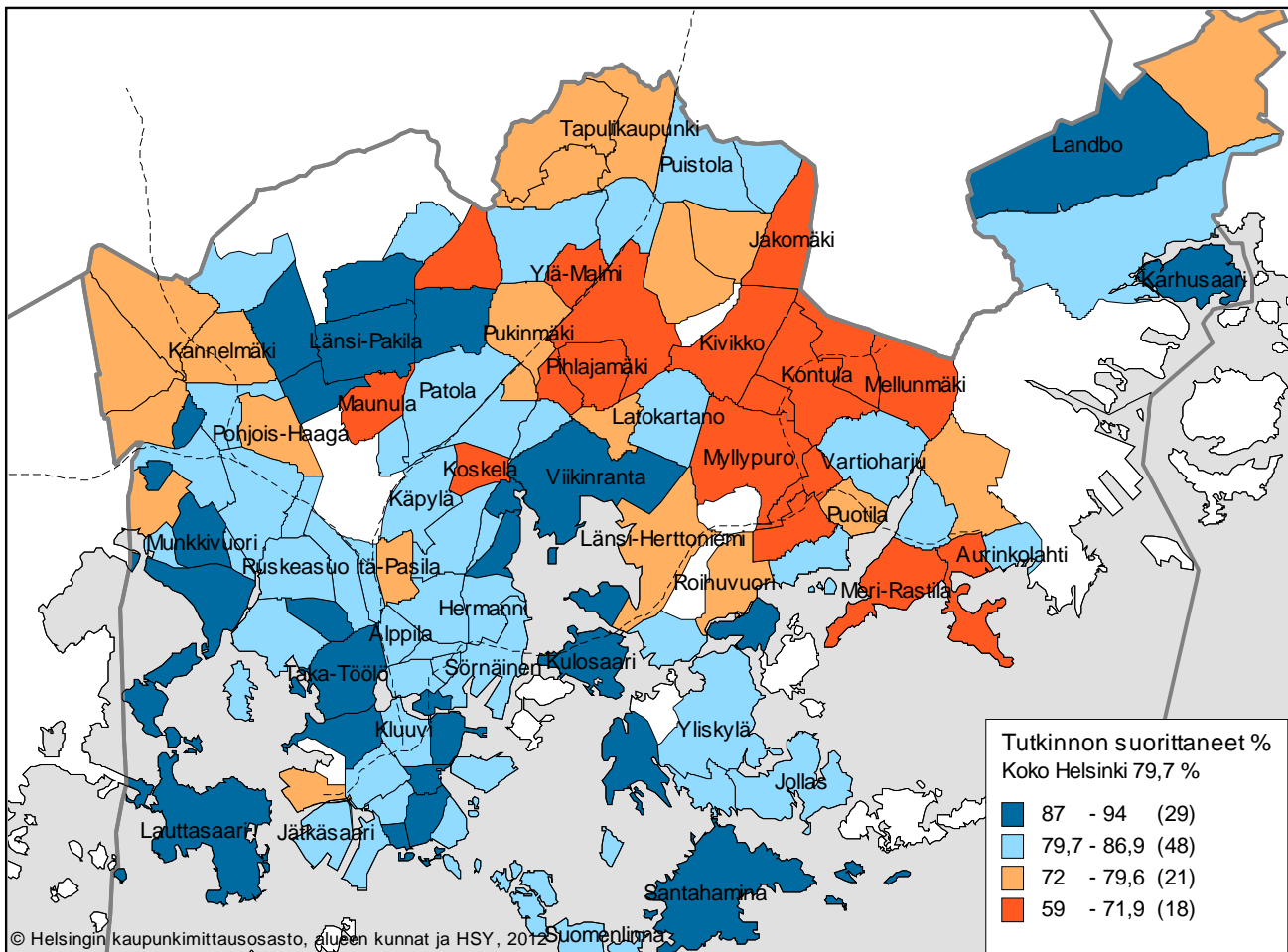

VÄESTÖN KOULUTUSRAKENNE HELSINGISSÄ

Perusasteen jälkeisen tutkinnon (keskiaste + korkea-aste) suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2011

Sisällysluettelo

Koulutustaso kunnittain vuoden 2011 lopussa	2
Tutkinnot koulutusaloittain	4
Koulutustason muutokset	5
Helsinkiäisten koulutustaso iän mukaan	7
Helsinkiäisten koulutustaso sukupuolen mukaan	8
Helsinkiäisten koulutustaso äidinkielen mukaan	11
Koulutustason alueelliset erot Helsingissä	12
Koulutustason muutokset Helsingin alueilla	15

Koulutustaso kunnittain vuoden 2011 lopussa

Helsingin seutu on korkeasti koulutetun väestön keskittymä. Helsingin seudulla asuu neljännes koko maan väestöstä, mutta yli neljännes perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneista. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneista joka kolmas asuu Helsingin seudulla, mutta keskiasteen tutkinnon suorittaneista vain runsas viidennes.

Väestön koulutustasoltaan korkeimmat kunnat ovat Suomen suurimpia kaupungeja sekä niiden ympäristökuntia. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus on korkein suurista kaupungeista Oulussa, Jyväskylässä, Espoossa ja Kuopiossa. Helsinki on sijalla 19. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus on suurin Kauniaisissa, Espoossa ja Pirkkalassa. Helsingissä on Suomen kunnista viidenneksi eniten korkeakoulutettuja väestöstä. Keskiasteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus väestöstä on taas kaikkien pienin Kauniaisissa, Espoossa ja Helsingissä.

Taulukko 1. Koulutustasoltaan korkeimmat Suomen kunnat 31.12.2011

Tutkinnon suorittaneiden osuus 15 v. täyttäneistä, %		Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15-v. täyttäneistä, %		Keskiasteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus 15-v. täyttäneistä, %	
1. Kauniainen	80,0	1. Kauniainen	56,5	1. Nivala	45,2
2. Pirkkala	75,2	2. Espoo	44,1	2. Haapavesi	45,2
3. Oulu	75,1	3. Pirkkala	38,6	3. Outokumpu	44,7
4. Jyväskylä	74,7	4. Kirkkonummi	38,3	4. Suomussalmi	44,3
5. Kempele	74,3	5. Helsinki	38,1	5. Polvijärvi	44,2
6. Kontiolahti	74,2	6. Muurame	34,8	6. Kuusamo	44,2
7. Espoo	73,9	7. Kaarina	34,2	7. Siikajoki	43,8
8. Muurame	73,7	8. Oulu	33,8	8. Kuhmo	43,6
9. Tampere	73,6	9. Lempäälä	33,6	9. Pyhäjoki	43,4
10. Liminka	73,4	10. Siuntio	33,4	10. Liperi	43,4
19. Helsinki	71,4			318. Helsinki	20,0
<i>Koko maa</i>	<i>67,7</i>	<i>Koko maa</i>	<i>28,2</i>	<i>Koko maa</i>	<i>32,4</i>

Helsingin seudun sisällä on kunnittain koulutustasossa suurta vaihtelua. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus väestöstä on koko maan keskiarvoa suurempi Kauniaisissa, Espoossa, Järvenpäässä, Kirkkonummella ja Sipoossa. Kauniaislaisista 25–64-vuotiaista jopa 90 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon. Alhaisin tutkinnon suorittaneiden osuus on Vantaalla, Keravalla, Mäntsälässä ja Pornaisissa.

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden väestöosuudessa on isoja vaihteluja kunnittain Helsingin seudulla: kauniaislaisista 69 prosenttia on korkea-asteen tutkinto, mäntsäläläisistä 31 prosentilla. Myös Pornainen, Hyvinkää ja Vihti jäävät koko maan keskiarvon alapuolelle. Espoolaisista yli puolella on korkea-asteen tutkinto, kirkkonummelaisista ja helsinkiläistä lähes puolella.

Keskiasteen ammatillisia tutkintoja on eniten Mäntsälässä, Pornaisissa ja Hyvinkäällä, näissä kunnissa keskiasteen tutkintojen osuus on noin 40 prosentin ja yli koko maan keskiarvon. Pelkän lukion suorittaneiden osuus on suurin Helsingissä, Espoossa ja Kauniaisissa. Helsingin 25–64-vuotiaasta väestöstä 11 prosentilla korkein tutkinto on ylioppilastutkinto.

Vuoden 2011 lopussa helsinkiläisistä 25–64-vuotiaista 80 prosenttia oli suorittanut jonkin tutkinnon perusasteen jälkeen. Keskiasteen tutkinto, eli ylioppilastutkinto tai ammatillisen keskiasteen tutkinto, oli 33 prosentilla helsinkiläisistä. Korkea-asteen tutkinto oli 47 prosentilla.

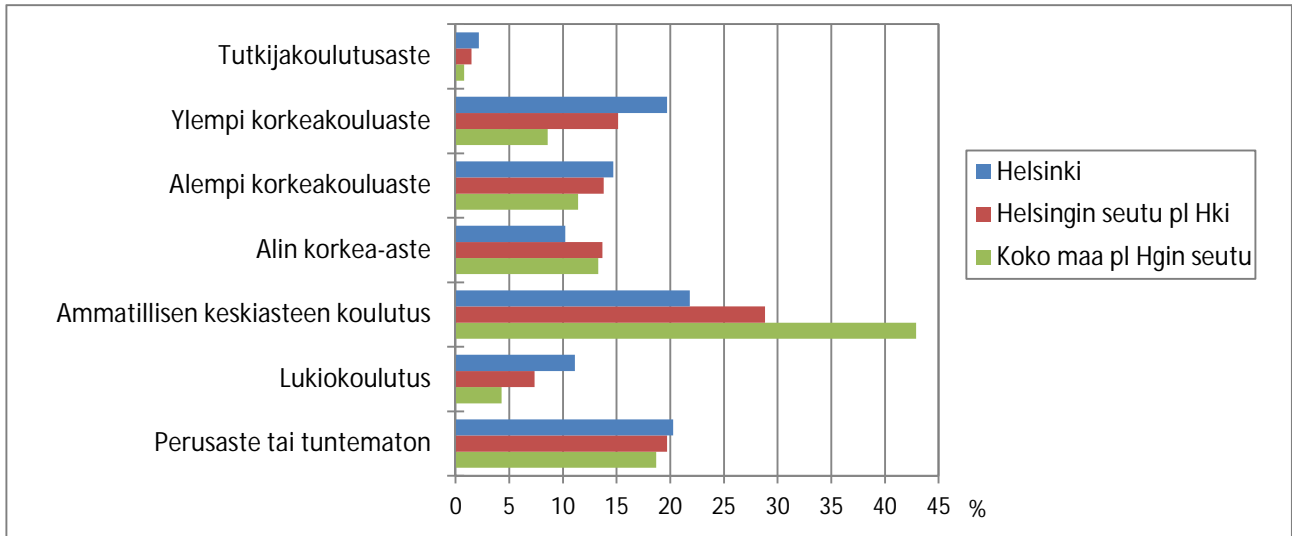
Korkea-asteen tutkinto-osuudellaan Helsinki sijoittuu yhdeksi korkeimmin koulutetuista Suomen kunnista, mutta keskiasteen tutkintojen vähyys vie Helsingin sijoitusta alaspäin kaikkien perusasteen jälkeisten tutkintojen suorittaneissa. Helsingin koulutus rakenne onkin poikkeuksellisen tasapaksu; pelkän perusasteen, keskiasteen ammatillisen koulutuksen ja ylemmän korkeakoulutuksen suorittaneita on lähes yhtä paljon väestöstä.

Suuri maahanmuuttajaväestö vaikuttaa Helsingin koulutus rakenteeseen. Koulutus rakennetilastot perustuvat väestön tutkintorekisteriin, jossa on kaikki Suomessa suoritettut tutkinnot, mutta ulkomailla suoritetuista tutkinnoista on rekisterissä tieto vain joissain tapauksissa. Jos tarkastellaan äidinkieleltään vain suomen ja ruotsinkielisen väestön koulutus rakennetta, Helsingin asema suhteessa muuhun maahan muuttuu. Suomen ja ruotsinkieliset 25–64-vuotiaista helsinkiläisistä 85 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, mikä on korkeampi kuin vastaava osuus muualla Helsingin seudulla (84 %) ja muualla Suomessa (82 %).

Taulukko 2. Helsingin seudun 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2011

	25–64-v yhteensä, henkilöä	Perusaste tai tuntematon %	Keskiaste %			Korkea-aste %				
			Yhteensä	Lukio- koulutus	Ammatil- linen koulutus	Yhteensä	Alin korkea- aste	Alempi korkea- kouluaste	Ylempi korkea- kouluaste	Tutkija- kouluaste
Helsingin seutu	771 279	20,0	34,7	9,0	25,7	45,3	12,1	14,2	17,2	1,8
Helsinki	345 400	20,3	32,9	11,1	21,8	46,8	10,2	14,7	19,7	2,2
Espoo	139 970	17,0	28,6	8,9	19,7	54,4	13,1	15,1	23,6	2,6
Vantaa	114 543	23,4	39,4	7,5	31,8	37,3	12,7	13,5	10,3	0,9
Hyvinkää	24 489	19,7	43,4	5,0	38,4	36,9	15,0	12,4	8,9	0,6
Järvenpää	21 845	18,2	40,9	6,3	34,6	40,9	15,5	13,4	11,1	0,9
Nurmijärvi	21 552	19,3	40,9	5,9	35,0	39,8	15,3	13,0	10,6	1,0
Tuusula	20 699	19,2	40,2	5,7	34,4	40,7	15,4	13,3	11,0	0,9
Kirkkonummi	20 476	18,4	34,2	6,9	27,4	47,4	14,9	14,3	16,5	1,7
Kerava	19 170	21,9	40,0	6,2	33,8	38,0	13,6	13,5	10,2	0,8
Vihti	15 765	20,6	42,3	6,2	36,1	37,1	14,5	12,6	9,4	0,7
Mäntsälä	10 695	21,8	47,4	4,5	42,9	30,8	13,1	10,7	6,7	0,4
Sipoo	9 858	18,8	38,0	6,8	31,3	43,2	16,3	12,6	13,2	1,2
Kauniainen	4 145	10,2	20,5	8,7	11,7	69,4	13,2	13,4	38,6	4,3
Pornainen	2 672	21,4	47,2	5,1	42,1	31,4	14,1	10,2	6,6	0,6
Muu Suomi	2 100 719	18,7	47,2	4,3	42,9	34,1	13,3	11,4	8,6	0,8
Koko maa	2 871 998	19,0	43,9	5,6	38,3	37,1	13,0	12,2	10,9	1,1

Kuva 1. Helsingin, Helsingin seudun ja koko maan 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2011

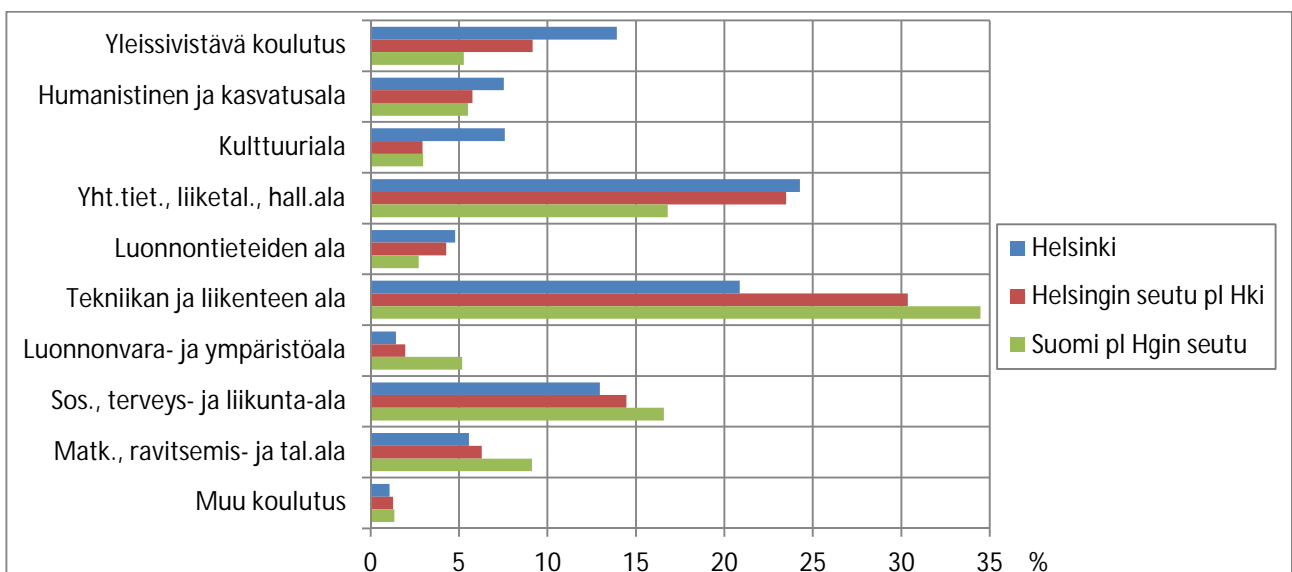

Tutkinnot koulutusaloittain

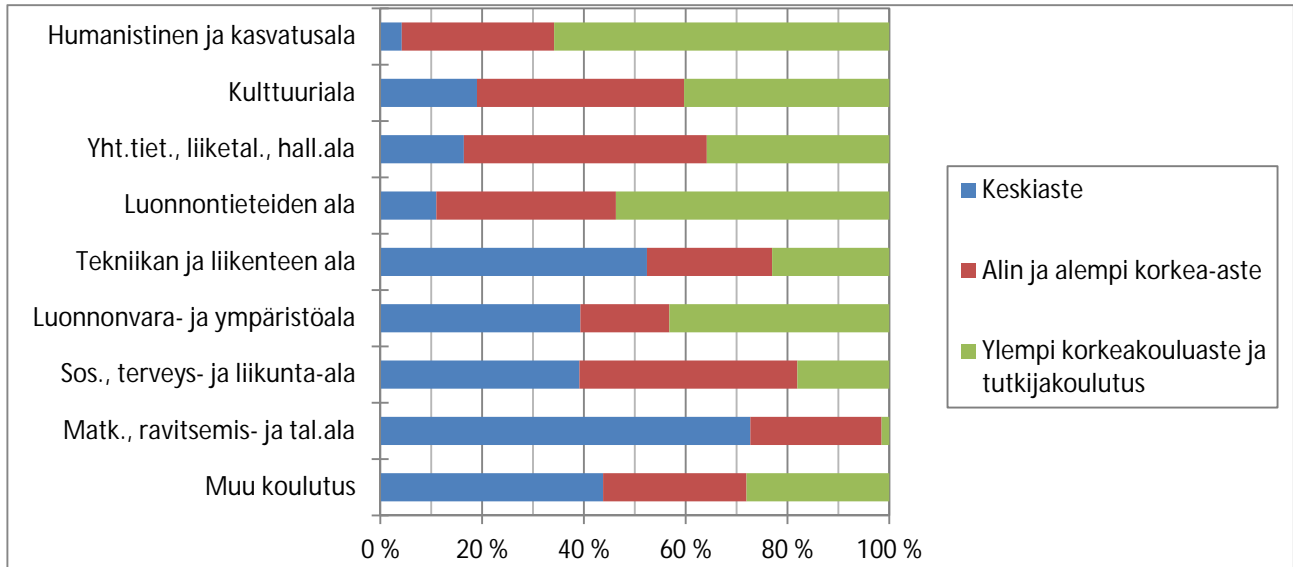
Helsingiläisistä 25–64-vuotiaista 24 prosenttia on suorittanut tutkinnon yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalta. 21 prosentilla on tutkinto tekniikan ja liikenteen alalta. Tilanne poikkeaa koko maasta, jossa kolmannes (32 %) on suorittanut tutkintonsa tekniikan ja liikenteen alalta, ja yhteiskuntatieteellisen ja hallinnon alan tutkinnon suorittaneita on vähemmän (19 %). Koko maahan verrattuna Helsingissä on myös runsaammin kulttuurialalta valmistuneita sekä pelkästään yleissivistävän koulutuksen suorittaneita.

Etenkin luonnonvara- ja ympäristöalalta valmistuneet ovat Helsingissä koko maata useammin ylempään korkea-asteen suorittaneita. Myös tekniikan ja liikenteen alalla sekä kulttuurialalla helsinkiläiset ovat muuta maata useammin suorittaneet tutkintonsa ylempällä korkea-asteella.

Kuva 2. Helsingin, sen seudun ja muun seudun 25–64-vuotiaat tutkinnon suorittaneet koulutusaloittain 31.12.2011

Kuva 3. 25–64-vuotiaiden helsinkiläisten suorittamat tutkinnot koulutusaloittain koulutusasteen mukaan 31.12.2011

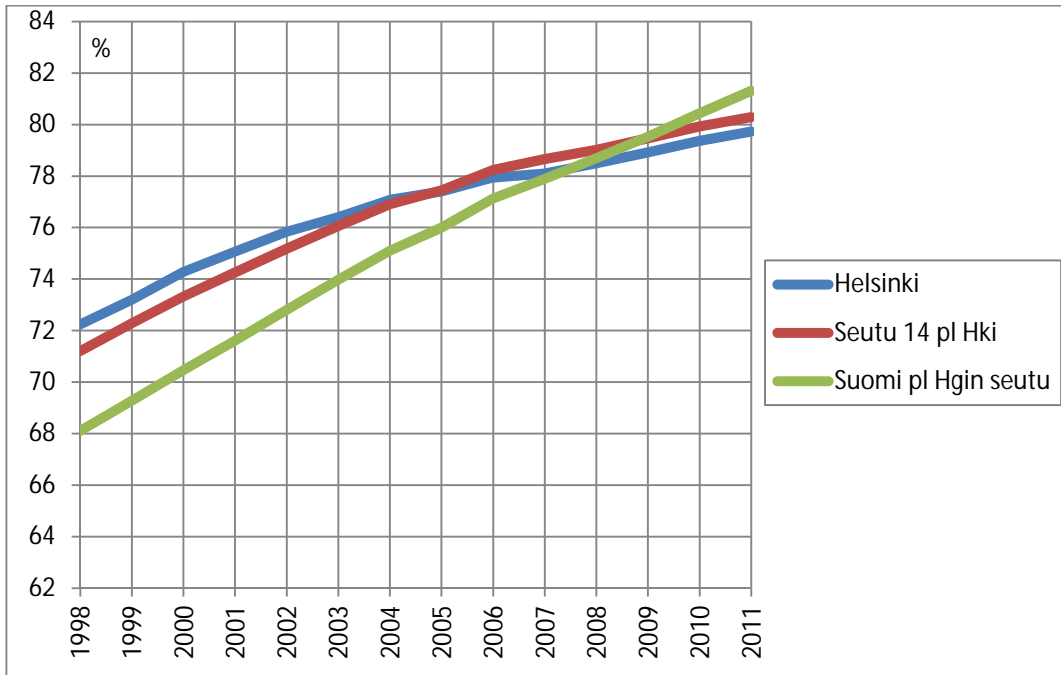
Koulutustason muutokset

Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestä on Helsingissä 79,7 prosenttia vuoden 2011 lopussa, muualla seudulla 80,3 ja muualla Suomessa 81,3. Vielä 2000-luvun alussa Helsingissä oli muuta maata korkeampi koulutustaso, mutta vuonna 2006 tutkinnon suorittaneiden osuus laski seudun keskiarvon alle ja vuonna 2008 koko maan keskiarvon alle.

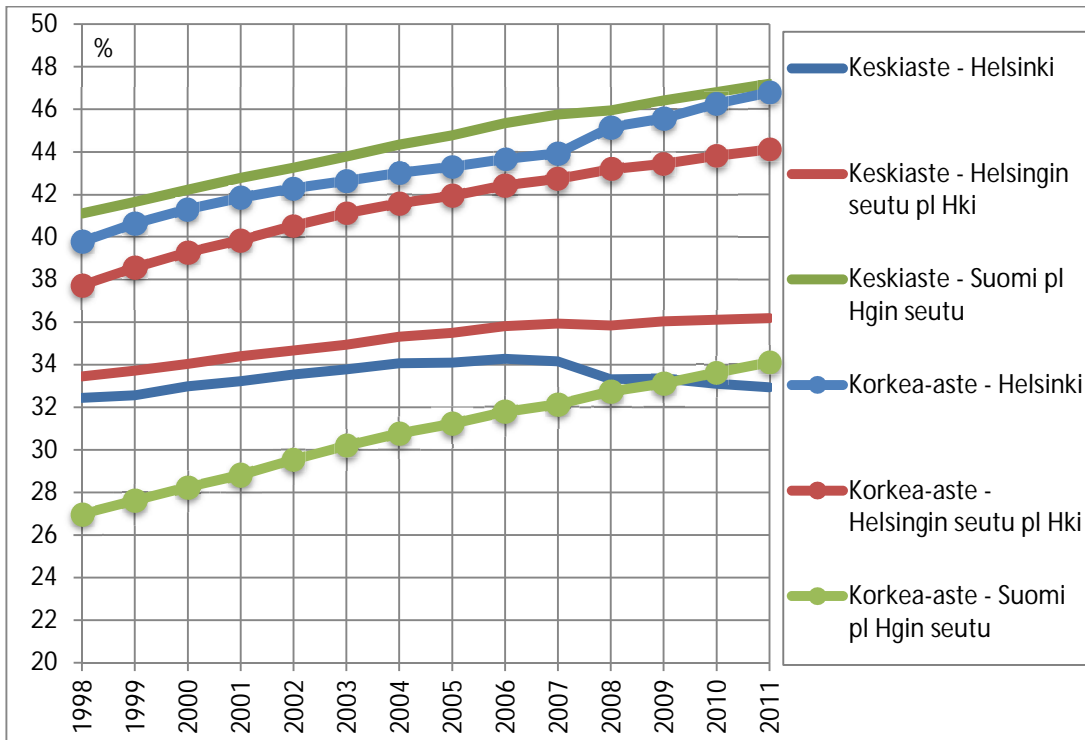
Helsingin keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus väestöstä ei ole muuttunut 2000-luvulla juuri ollenkaan. Ammatillisen keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus väestöstä on ollut vakaan tasainen vajaa 22 prosenttia viimeiset 12 vuotta. Vähentymistä on tapahtunut ainoastaan ylioppilastutkinnon osuudessa vuonna 2008, jolloin yliopistojen tutkinnonuudistuksen myötä monet opiskelijat suorittivat yliopistotutkintonsa. Muualla Helsingin seudulla ammatillisten tutkintojen osuus on kasvanut, mutta kasvu näyttää jääneen lähes paikalleen 2000-luvun puolivälin jälkeen. Muualla maassa keskiasteen ammatillisia tutkintojen osuus on jatkanut kasvuaan.

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli 47 prosenttia Helsingissä vuonna 2011. Osuus on noussut 5,5 prosenttiyksikköä vuodesta 2000. Muualla seudulla kasvu on ollut vähän hitaampaa (4,8), mutta muualla Suomessa hieman nopeampaa (5,9).

Kuva 4. Tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä vuosina 1998–2011

Kuva 5. Keskiasteen- ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä 1998–2011

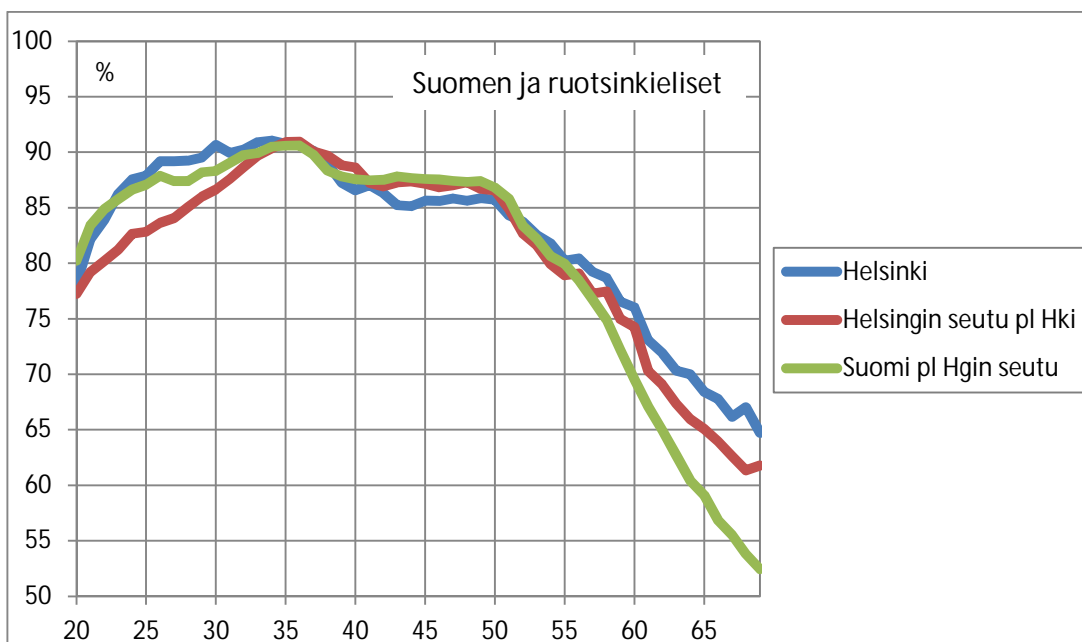
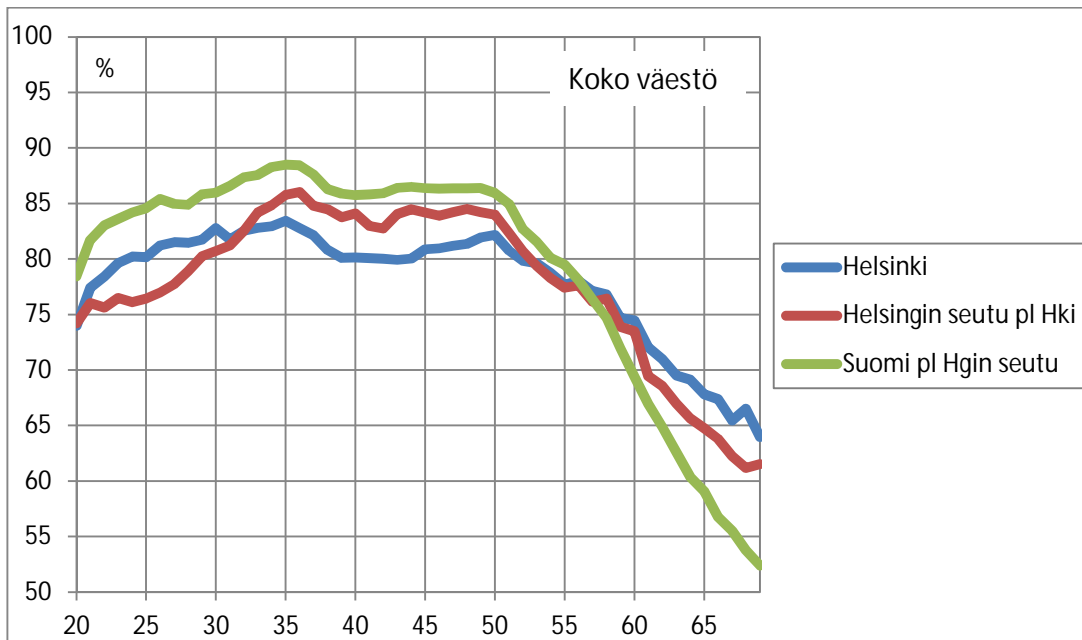
Vuonna 2008 yliopistojen tutkinnonuudistus lisäsi suoritettujen korkeakoulututkintojen määrää ja vähensi keskiasteen ylioppilastodistuksella olevien määrää.

Helsingiläisten koulutustaso iän mukaan

Peruskoulun jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus on suurin 24–51-vuotiaalla helsinkiläisillä, heistä yli 80 prosenttia on suorittanut tutkinnon. Tätä nuoremmilla tutkinnon suorittaminen on usein vielä kesken, ja vanhemmissa ikäluokissa koulutustaso on taas alhaisempi. Korkeimmin koulutettuja ovat kolmikymppiset. Tutkinnon suorittaneiden osuus ei nouse millään ikäluokalla yli 85 prosentin, kun koko maan väestöllä 30–50-vuotiaitten välillä se ylittyy useimmilla ikäluokilla. Koko maassa nuoret myös saavuttavat helsinkiläisiä nuorempina korkeamman tutkinnon suorittaneiden osuuden.

Tutkinnon suorittaneiden osuus on koko maassa helsinkiläisiä korkeampi kaikissa ikäluokissa vanhimpia lukuun ottamatta; vasta 55 ikävuoden jälkeen helsinkiläiset ovat muun maan samankäisiä koulutetumpia, ja ero koulutustasossa kasvaa mitä enemmän ikää on. Pelkästään suomen ja ruotsinkielisiä tarkasteltaessa, helsinkiläisillä on koko maata korkeampi koulutustaso 23–38-vuotiaissa sekä yli 51-vuotiaissa.

Kuva 6. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus väestöstä ikävuosittain 20–69-vuotiailla Helsingissä, muualla Helsingin seudulla ja muualla Suomessa 31.12.2011

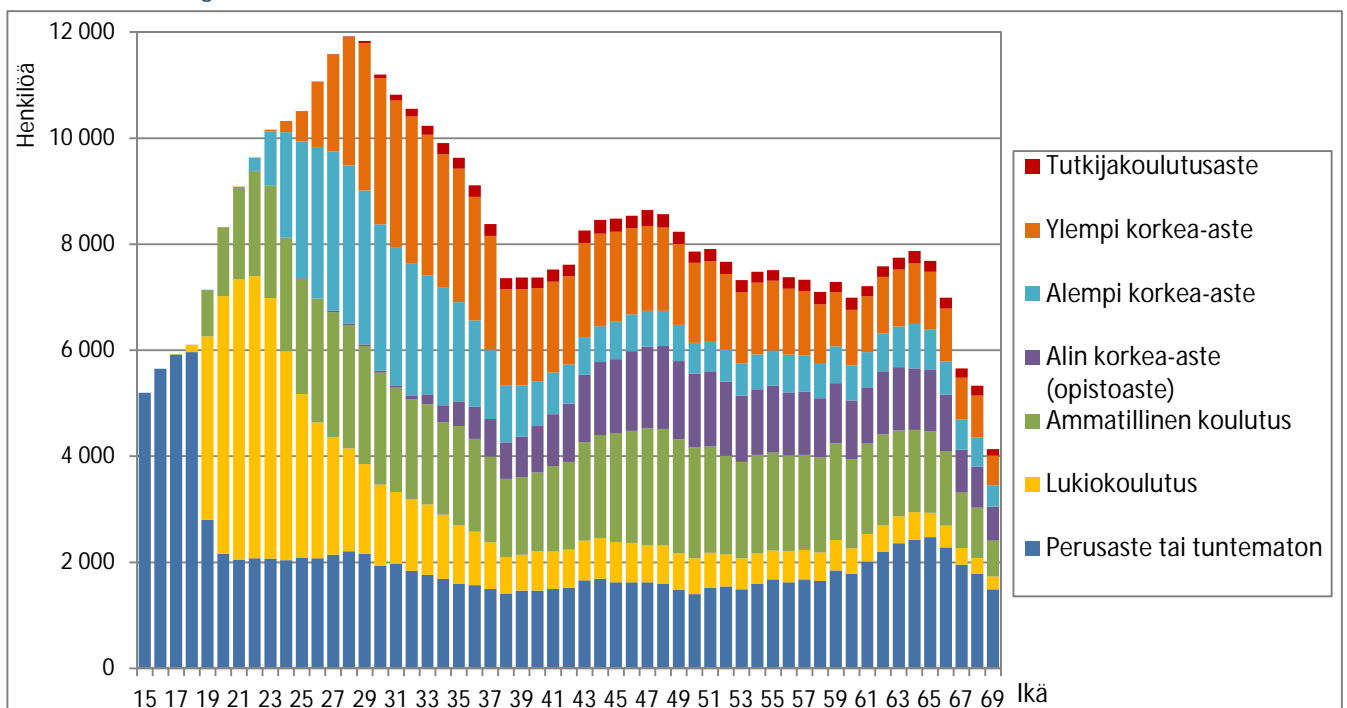

Keskiasteen ammatillisia tutkintoja on Helsingin eri-ikäisellä väestöllä hyvin tasaisesti, suurin eli neljänneksen osuus niitä on 45–59-vuotiailla. Koko maassa kaikilla ikäryhmillä on huomattavasti helsinkiläisiä enemmän ammatillista koulutusta. Opiskelijakaupunkina Helsingissä on runsaasti ylioppilastutkinnon suorittanutta alle 30-vuotiasta väestöä. Yli puolella 20–24-vuotiaista helsinkiläisistä on ylioppilastutkinto. Toisaalta myös iso osa vanhemmista ikäluokista jää pelkän lukiokoulutuksen varaan; esimerkiksi 35–44 vuotiaista joka kymmenennen korkein koulutus on lukiokoulutus, koko maassa vastaava osuus on viisi prosenttia.

Korkea-asteen tutkintoja on eniten 30–39-vuotiailla helsinkiläisillä, heistä yli puolet on suorittanut korkea-asteen tutkinnon. Koulutusrakennemuutoksen myötä opistoasteen koulutus on poistunut, joten sitä on vain vanhemmilla ikäluokilla. Opistoasteen koulutuksen korvaa ammattikorkeakoulutus nuorilla ikäluokilla. Alle 30-vuotiailla on eniten alemman korkea-asteen tutkintoja, sitä vanhemmilla taas ylemmän korkea-asteen tutkintoja. 30–39-vuotiaista neljänneksellä on ylemmän korkeakouluasteen tutkinto. Liseniaatti- tai tohtorintutkinnon suorittaneita on melko tasaisesti vajaalla kolmella prosentilla 35 ikävuodesta eteenpäin.

Koko maan keskiarvoon verrattuna helsinkiläisillä on huomattavasti enemmän korkea-asteen koulutusta kaikissa ikäryhmissä, etenkin vanhemmat ikäluokat ovat Helsingissä korkeammin koulutettuja kuin koko maassa keskimäärin. Ylemmän korkea-asteen sekä tutkijakoulutusasteen koulutusta helsinkiläisillä on huomattavasti koko maan keskiarvoa enemmän kaikissa ikäluokissa.

Kuva 7. Helsingin 15–69-vuotiaan väestön koulutus rakenne 31.12.2011

Helsinkiläisten koulutustaso sukupuolen mukaan

Helsinkiläiset naiset ovat miehiä paremmin koulututtuneita, 25–64-vuotiaista naisista 83 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, miehistä 77 prosenttia. Koko maassa sukupuolten välillä on vastaava ero. Miehillä on naisia suhteellisesti enemmän keskiasteen tutkintoja; sekä ylioppilastutkintoja että ammatillisia tutkintoja. 25–64-vuotiaista miehistä 36 prosentilla oli keskiasteen koulutus, naisista 30

prosentilla. Korkea-asteen tutkinto on taas selvästi naisvaltainen; 53 prosentilla naisista on korkea-asteen tutkinto, miehistä 41 prosentilla.

Naiset ovat suorittaneet perusasteen jälkeisiä tutkintoja enemmän kaikissa ikävuosissa yli 60-vuotiaita lukuunottamatta. Nuoremmassa ikäluokassa ero on suurin, esimerkiksi 25–34-vuotiaista naisista 86 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, miehistä 78 prosenttia.

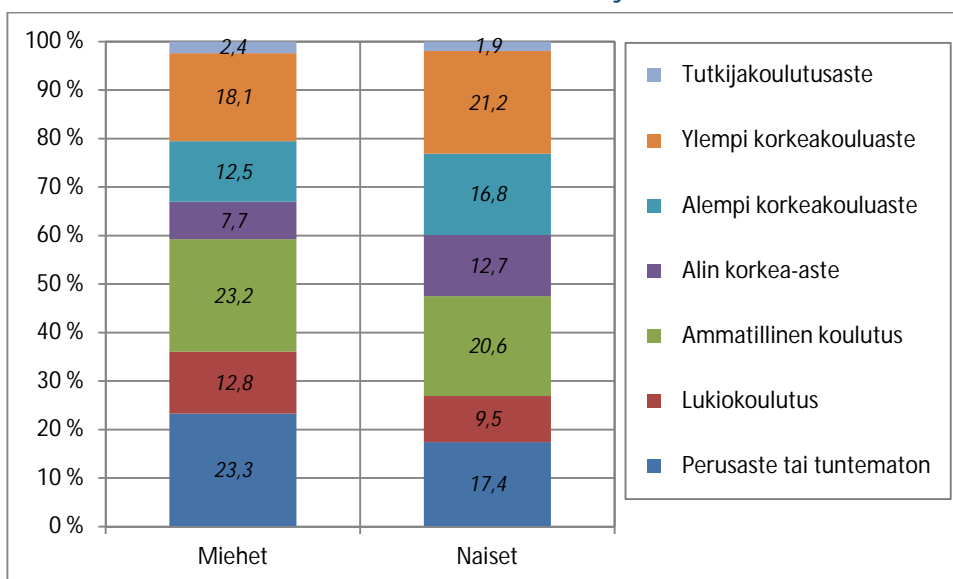
Lukiokoulutus ylipäätään koulutuksena on miehille tyypillisempää kuin naisille. Naiset suorittavat miehiä enemmän lukiokoulutusta nuorena, mutta se ei jää niin usein naisten ainoaksi tutkinnoksi. 25–34-vuotiaiden ikäluokassa ylioppilastutkinto korkeimpana tutkintona on 14 prosentilla naisista, 19 prosentilla miehistä. Ammatillinen keskiasteen koulutus on miesenemmistöistä tasaisesti kaikissa ikäryhmissä yli 60-vuotiaita lukuunottamatta. 25–64-vuotiaista miehistä 23 prosentilla oli keskiasteen ammatillinen koulutus, naisista 21 prosentilla.

Korkea-asteen koulutusta naisilla on enemmän kaikissa ikäluokissa yli 60-vuotiaita lukuunottamatta. Nuoremmassa ikäluokassa ero on huomattava; 25–34-vuotiaista naisista 54 prosentilla on korkea-asteen tutkinto, miehistä 38 prosentilla. Huomattavaa on, että helsinkiläisistä naisista korkeimmin koulutettuja ovat 30–40-vuotiaat (korkea-asteen koulutus noin 60 prosentilla), kun taas miehet ovat tasaisen koulutautuneita 30 ikävuodesta eteenpäin (korkea-asteen koulutus hieman yli 40 prosentilla).

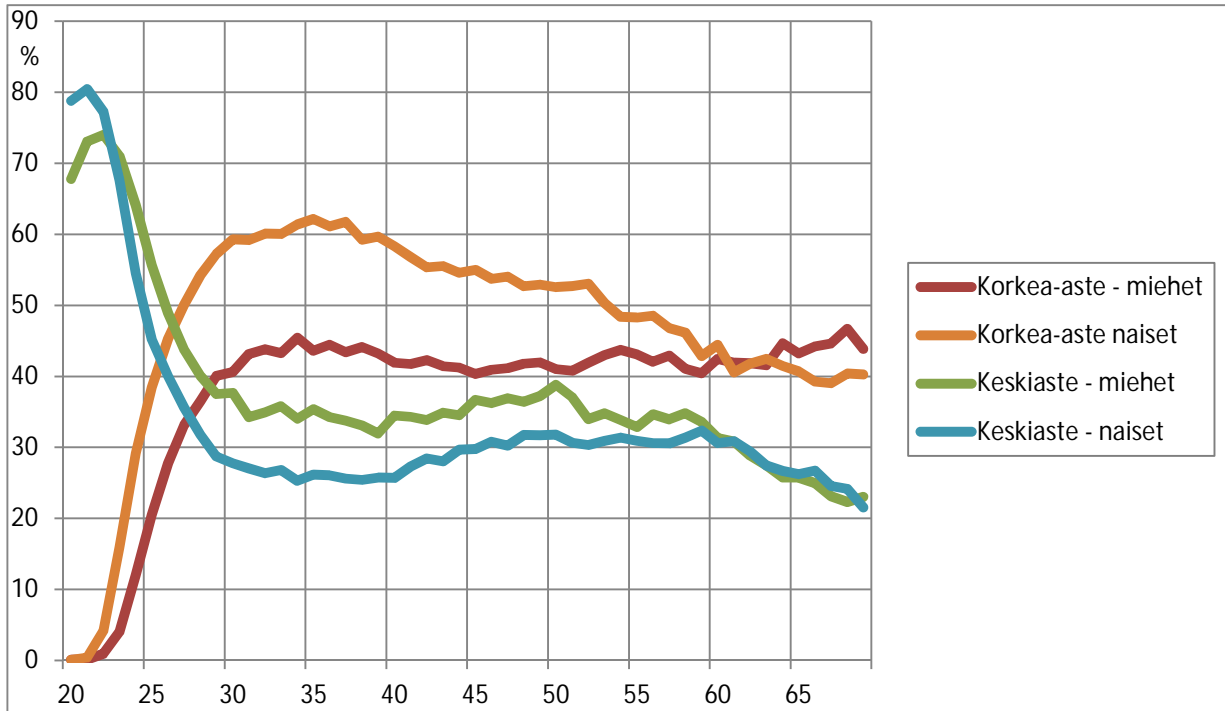
Naisilla on enemmän tutkintoja kaikilla korkea-asteen asteilla tutkijakoulutusta lukuunottamatta. Alimmalla korkea-asteella eli opisto-asteella naisten enemmistö on suurin, ja se vallitsee kaikilla ikäluokilla. Alemmalla ja ylemmällä korkeakouluasteella naiset ovat enemmän koulutautuneita aina 50 ikävuoteen asti. Tutkijakoulutusasteella on niukka miesenemmistö nuorilla ikäluokilla, vanhemmissa selvä enemmistö.

Koulutusaloittain tutkinnot ovat hyvin sukupuolittuneet. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalta tutkinnon suorittaneista 84 prosenttia on naisia. Samoin humanistinen ja kasvatustieteiden sekä matkailu ja ravitsemustieteiden alalta tutkinnon suorittaneista 84 prosenttia on naisia. Miesvaltaisia aloja ovat selkeästi tekniikan ja liikenteen ala (81 % miehiä) sekä muu ala (sisältää mm. poliisi-, pelastus- ja sotilasalan), jossa 78 prosenttia on miehiä.

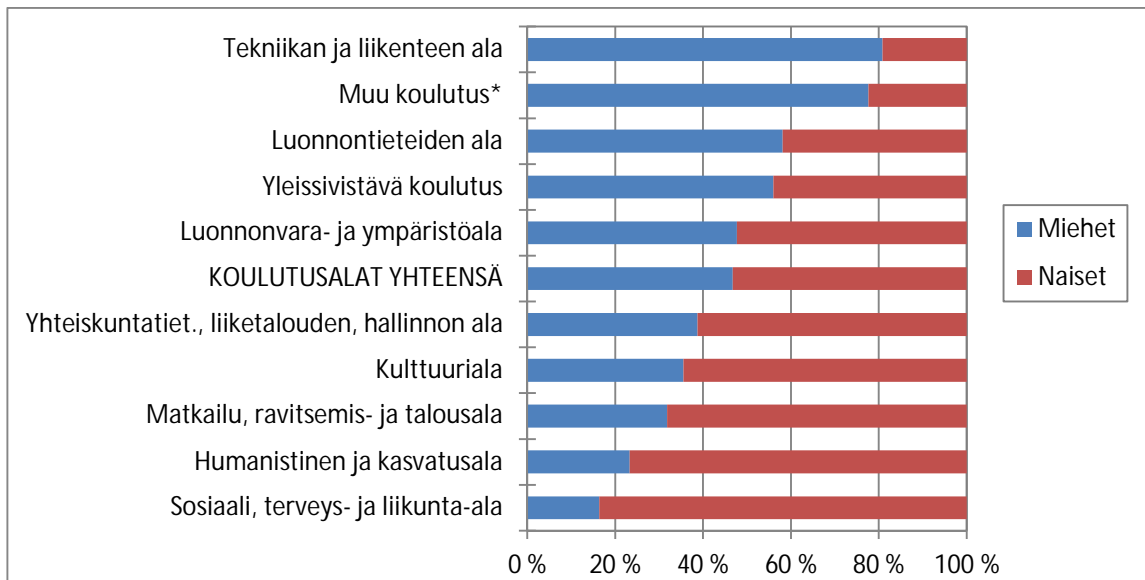
Kuva 8. 25–64-vuotiaat helsinkiläiset miehet ja naiset koulutusasteen mukaan 2011

Kuva 9. Keski- ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus helsinkiläisistä miehistä ja naisista ikävuosittain 31.12.2011

Kuva 10. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittanut väestö koulutusalan ja sukupuolen mukaan 31.12.2011

*Muu koulutus sisältää sotilas- ja rajavartiolaitoksen, palo- ja pelastusalan, poliisialan, vankeinhoidon sekä muun tai tuntemattoman koulutuksen.

Helsinkiläisten koulutustaso äidinkielen mukaan

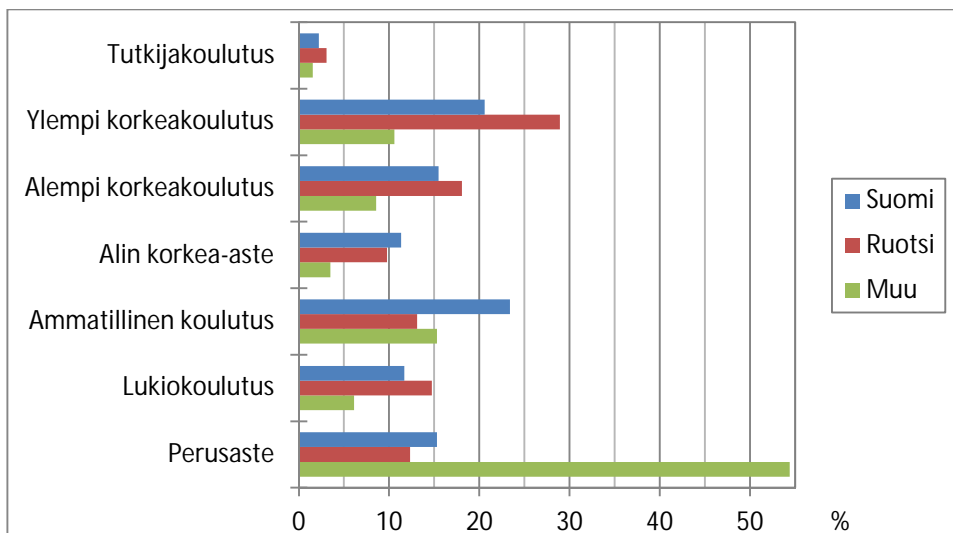
Äidinkieleltään ruotsinkieliset ovat suomenkielisiä hieman enemmän koulutettuja; ruotsinkielisistä 25–64-vuotiaista 88 prosenttia oli tutkinnon suorittaneita vuoden 2011 lopussa, suomenkielisistä 85 prosenttia. Keskiasteen koulutusta ruotsinkielisillä on kuitenkin vähemmän, vain 28 prosentilla, kun suomenkielisistä keskiasteen tutkinto on 35 prosentilla. Ammatillinen keskiasteen tutkinto on suoritettuna vain 13 prosentilla ruotsinkielistä, suomenkielisistä se on 23 prosentilla.

Ruotsinkielisillä on enemmän korkea-asteen koulutusta; 60 prosentilla 25–64-vuotiaista on korkea-asteen tutkinto suoritettu, suomenkielisillä 50 prosentilla. Suomenkielisiin verrattuina ruotsinkielisillä on suhteellisesti runsaammin ylemmän korkeakouluasteen sekä tutkijakouluasteen tutkintoja.

Muun kuin suomen tai ruotsinkielisestä 25–64-vuotiaasta väestöstä 46 prosentilla on rekisteröitynä peruskoulun jälkeinen tutkinto. 21 prosentilla on keskiasteen tutkinto ja 24 prosentilla korkea-asteen tutkinto. Vieraskieliset ovat lähimpänä koko väestön tutkinto-osuutta ylemmissä ammattikorkeakoulututkinnoissa, lääkäreiden erikoistumiskoulutuksessa, tohtorin- ja lisensiaatintutkinnoissa sekä alemmissa korkeakoulututkinnoissa.

Muun kuin suomen ja ruotsinkielisten koulutustasoa on kuitenkin vaikea verrata koko väestöön, koska tutkintotilastoissa on alipeittoa maahanmuuttajien kohdalla. Väestön koulutus rakennetilastot sisältävät henkilön korkeimman Suomessa suoritettun tutkinnon sekä ne ulkomailla suoritettut tutkinnot, joista saadaan tietoja eri rekistereistä mm. opetushallitukselta, terveydenhuollon oikeusturvakeskuksesta sekä työministeriön työnhakijarekisteristä. Ulkomailla suoritetuista ja Suomessa rekisteröidyistä tutkinnoista suurin osa on korkea-asteen tutkintoja. Tutkintotiedot ovat vain niillä henkilöillä, joilla on suomalainen henkilötunnus. Näistä syistä johtuen monien ulkomaalaisten tutkintotiedot puuttuvat tutkintorekisteristä, ja vieraskielisten koulutustilannetta tarkasteltaessa täytyykin muistaa tämä puute tilastoissa.

Kuva 11. Helsinkiläisten 25–64-vuotiaiden koulutusaste äidinkielen mukaan 31.12.2011

Huom. Sisältää kaikki Suomessa suoritettut tutkinnot, mutta vain osan ulkomailla suoritetuista tutkinnoista.

Taulukko 3. Helsingiläiset 25–64-vuotiaiden koulutusaste äidinkielen ja sukupuolen mukaan 31.12.2011

	Yhteensä		Suomi		Ruotsi		Muu kieli	
	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset
Yhteensä, henkilöä	167 711	177 689	134 999	148 289	8 682	8 340	24 030	21 060
%	100	100	100	100	100	100	100	100
Perusaste tai tuntematon	23,3	17,4	17,8	13,1	14,0	10,7	57,7	50,7
Tutkinnon suorittaneet yht.	76,7	82,6	82,2	86,9	86,0	89,4	42,3	49,3
Keskiaste	36,0	30,1	38,9	31,6	31,1	24,5	21,3	21,6
Lukiokoulutus	12,8	9,5	13,6	9,9	17,9	11,5	6,6	5,6
Ammatillinen koulutus	23,2	20,6	25,4	21,6	13,2	13,0	14,6	16,0
Korkea-aste	40,7	52,5	43,3	55,4	55,0	64,9	21,1	27,8
Alin korkea-aste	7,7	12,7	8,6	13,9	7,7	12,0	2,6	4,5
Alempi korkea-aste	12,5	16,8	13,1	17,6	16,2	20,0	7,5	9,8
Ylempi korkea-aste	18,1	21,2	19,1	21,9	27,7	30,2	9,2	12,2
Tutkijakoulutusaste	2,4	1,9	2,5	2,0	3,4	2,7	1,8	1,3

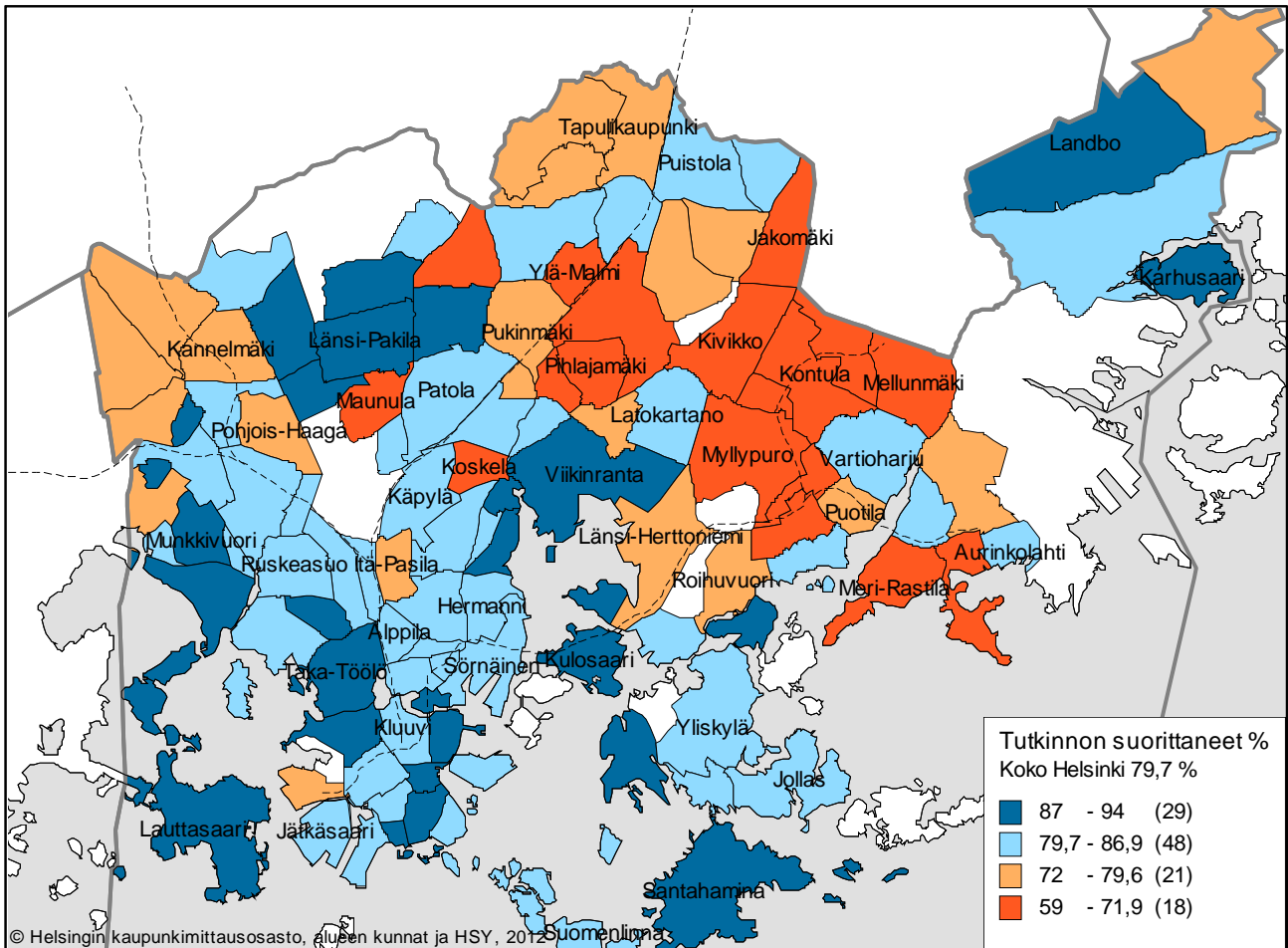
Huom. Sisältää kaikki Suomessa suoritettut tutkinnot, mutta vain osan ulkomailla suoritetuista tutkinnoista.

Koulutustason alueelliset erot Helsingissä

Helsingissä korkeammin koulutettu väestö on keskittynyt eteläiseen, keskiseen, pohjoiseen ja kaakkoiseen kaupunkiin. Näillä alueilla ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevien osuus on alhainen ja korkea-asteen tutkintojen osuus on suuri, sen sijaan keskiasteen tutkintoja suorittaneiden osuus on usein pieni.

Pelkkä perusasteen koulutus on 20 prosentilla helsingiläisistä 25–64-vuotiaista. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittamattomien osuuksissa on paljon vaihtelua alueiden välillä. Tutkinnon suorittamattomien osuus on suurin itäisessä ja koillisessa Helsingissä sekä yksittäisillä alueilla Keski- ja Pohjois-Helsingissä. 41 prosenttia jakomäkeläisistä ei ole suorittanut perusasteen jälkeistä tutkintoa. Osa-alueittain noin kolmannes väestöstä on vain perusasteen suorittaneita Kontulassa, Kurkimäessä, Kivikossa, Itäkeskuksessa, Vesalassa ja Kallahdessa. Pienimmillään pelkän perusasteen suorittaneiden osuus on Landbossa, Santahaminassa, Tahvonlahdessa, Kuusisaarella, Munkkivuorella, Viikinrannassa ja Tammisalossa. Näillä alueilla tutkinnon suorittamattomien osuus on alle yhdeksän prosenttia.

Kuva 12. Perusasteen jälkeisen tutkinnon (keskiaste + korkea-aste) suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2011

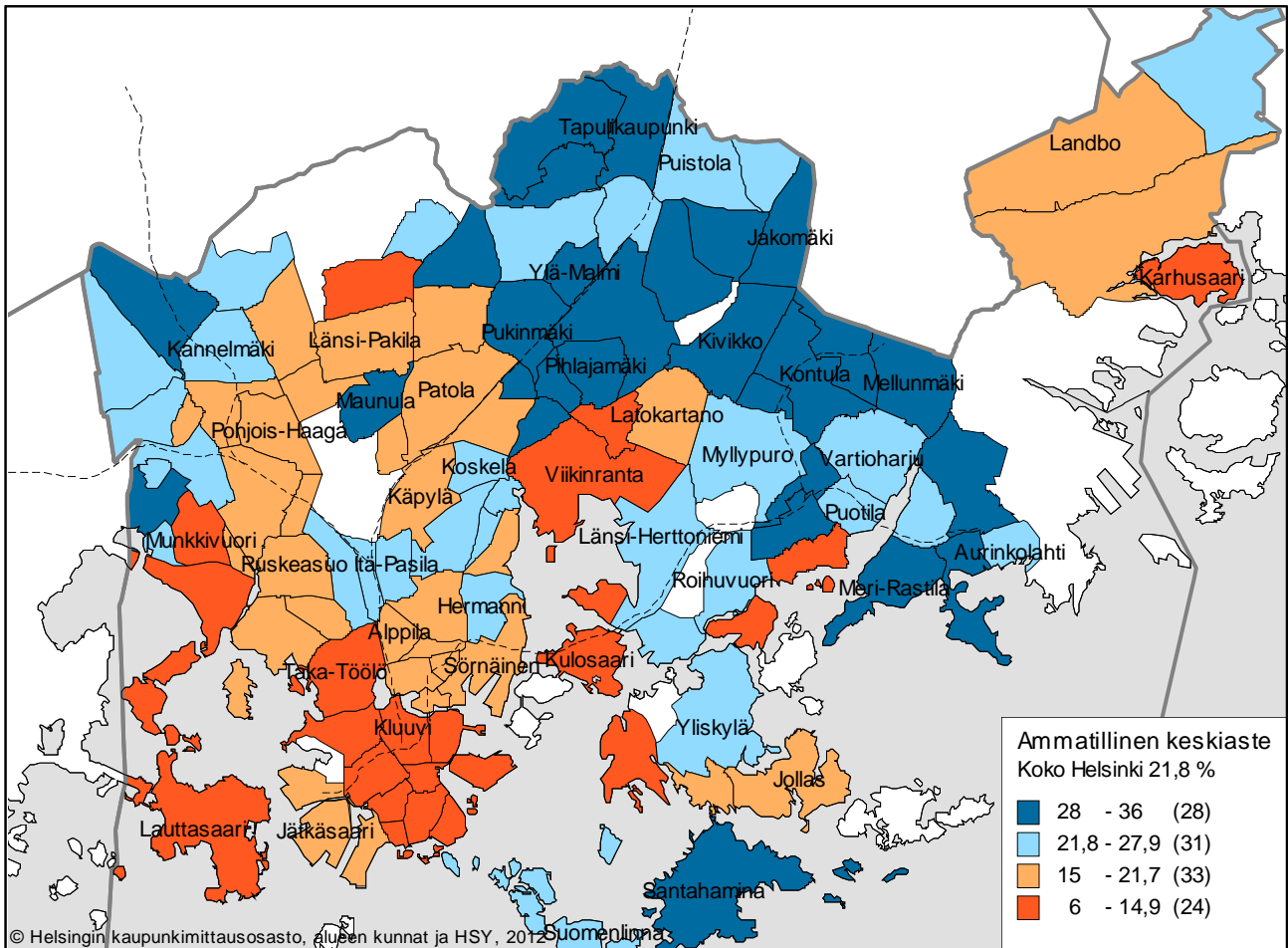

Alle 100 henkilön alueet poistettu tarkastelusta.

Keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaista on helsinkiläisillä 33 prosenttia. Keskiasteen tutkintoja on työikäisillä eniten Itäisessä, Koillisessa ja Keskisessä suurpiirissä. Suurimmillaan keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus on Tattarisuon, Keski-Pasilan, Veräjälakson, Jakomäen, Mellunkylän ja Pihlajiston osa-alueilla, joissa se on yli 41 prosenttia. Keski-suurpiirin alueella keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuutta nostaa suuri nuorten ja opiskelijoiden määrä, jotka ylioppilastutkinnollaan sijoittuvat keskiasteelle. Osa-alueittain Keski-Pasilan, Torkkelinmäen, Harjun, Kaartinkaupungin, Punavuoren ja Ullanlinnan asukkaista yli 16 prosentilla korkein suoritettu tutkinto on ylioppilastutkinto.

Ammatillisen keskiasteen tutkinnon suorittaneita on helsinkiläisistä 22 prosenttia. Ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuuksissa on suuria eroja Helsingin eri alueiden välillä. Tattarisuon, Jakomäen ja Mellunkylän asukkaista yli kolmannes on suorittanut ammatillisen tutkinnon. Pienimmillään keskiasteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus on Kaivopuistossa, Kuusisaarella, Lehtisaarella ja Eirassa – alle kymmenes työikäisistä.

Kuva 13. Ammatillisen keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2011

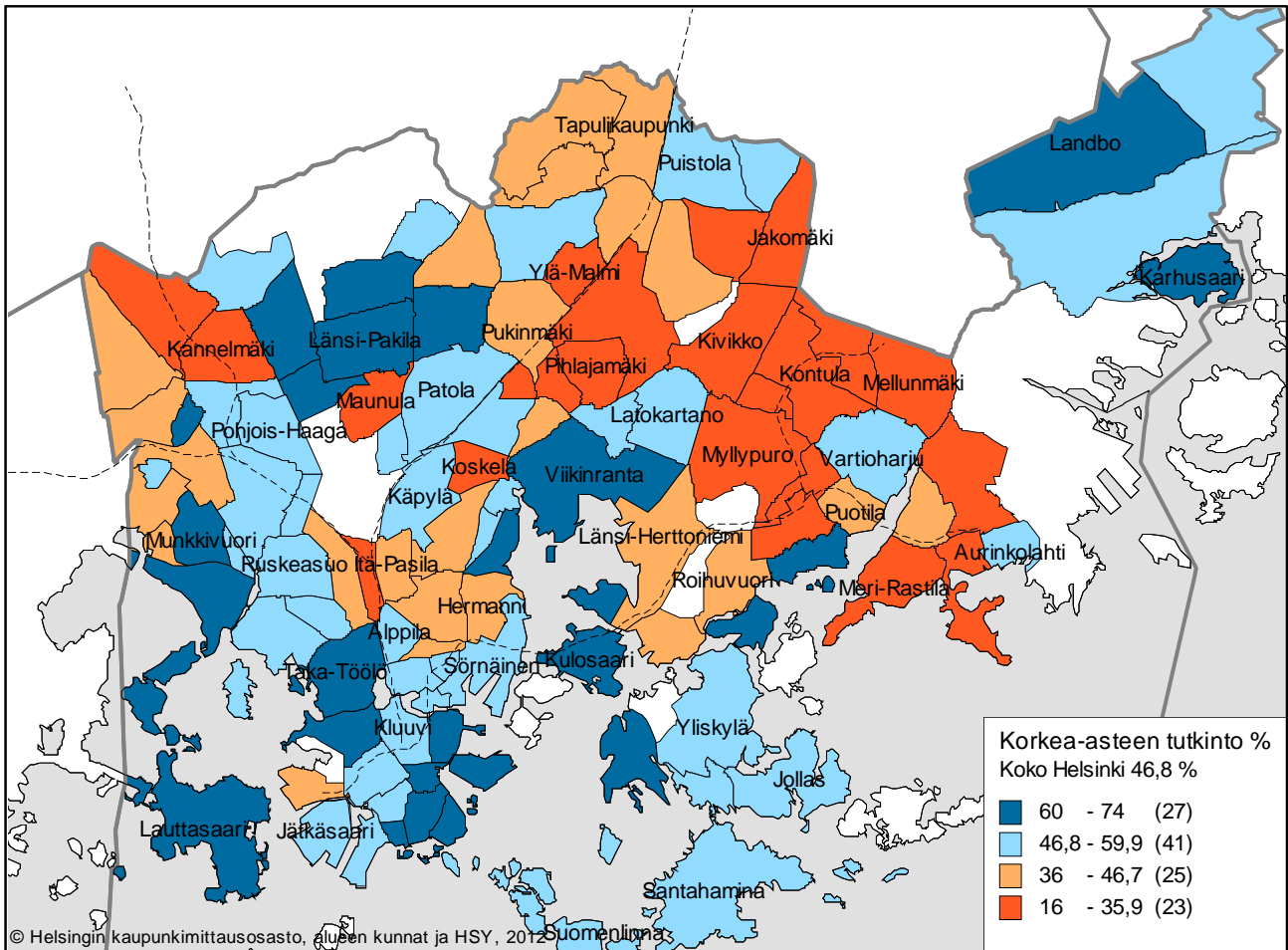

Alle 100 henkilön alueet poistettu tarkastelusta.

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneissa on eniten hajontaa Helsingin alueiden välillä. Helsingin 25–64-vuotiaista keskimäärin 47 prosenttia on suorittanut korkea-asteen tutkinnon. Yli 60 prosentin osuuteen korkea-asteen tutkinnon suorittaneet nousevat Länsi-Pakilan, Lauttasaaren, Vironniemen, Munkkiniemen, Kulosaaren, Tuomarinkylän, Östersundomin ja Taka-Töölön peruspiireissä. Osa-alueista Kuusisaassa, Tahvonlahdessa, Karhusaassa ja Lehtisaassa korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus on korkein, yli 70 prosenttia. Alle kolmanneksen osuus on taas peruspiireistä Jakomäessä ja Mellunkylässä.

Mitä suurempi alueella on korkea-asteen tutkintojen osuus, sitä yleisemmin tutkinnot ovat korkeampia - tutkijakoulutusasteen ja ylemmän korkeakouluasteen tutkintoja. Alhaisemman korkea-asteen osuuksien alueilla taas alimmat korkea-asteen tutkinnot ovat yleisempiä. Kuusisaassa, Lehtisaassa, Pirkkolassa ja Tammisalossa ylemmän korkea-asteen ja tutkijakoulutuksen suorittaneiden osuus on korkein väestöstä. Alemman korkeakouluasteen ja alimman korkea-asteen suorittaneiden osuus on korkein Landbon, Tapaninvainion, Tahvonlahden, Niemenmäen sekä Maununnevan osa-alueilla.

Kuva 14. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2011

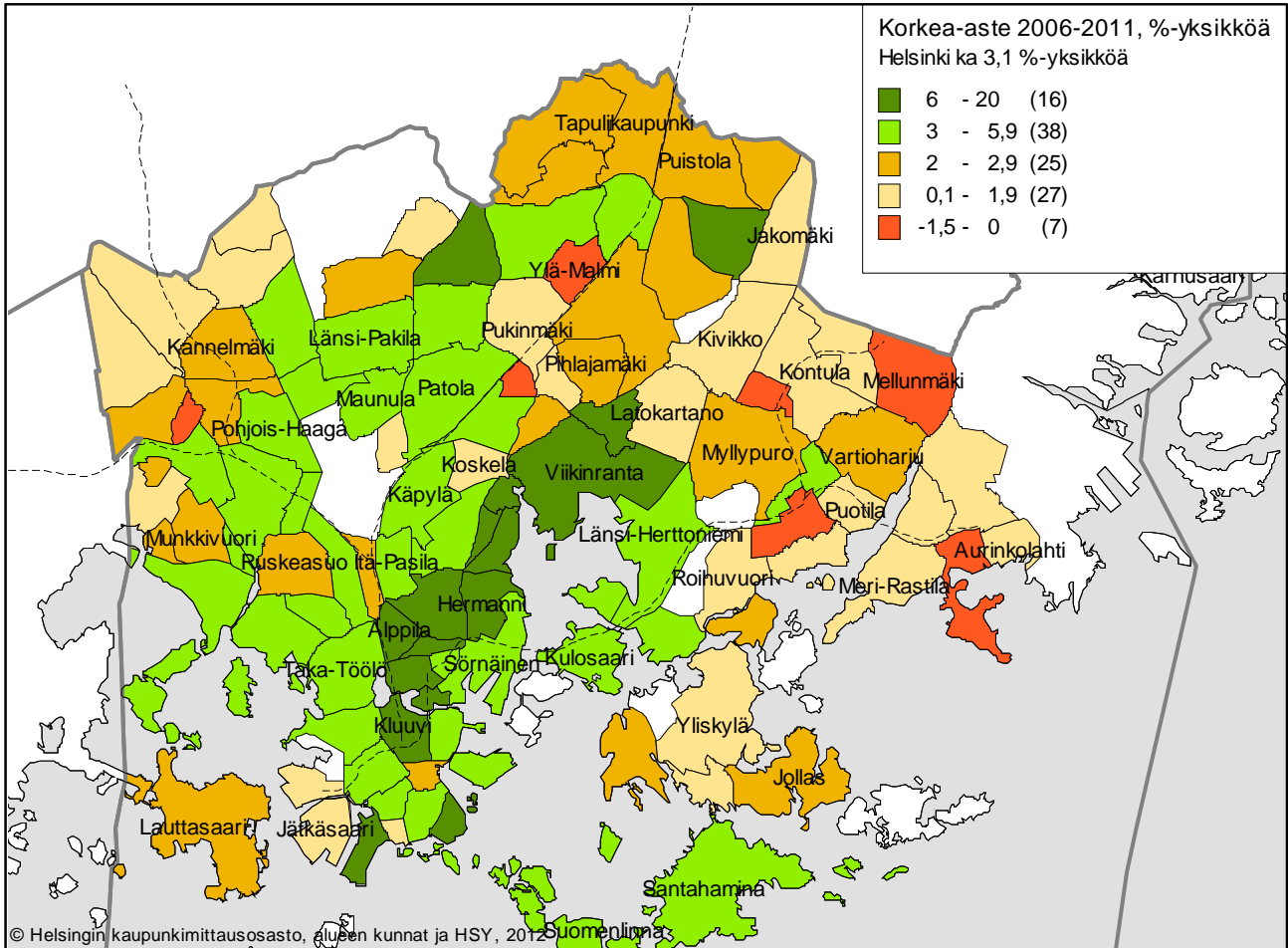
Alle 100 henkilön alueet poistettu tarkastelusta.

Koulutustason muutokset Helsingin alueilla

Vuosina 2006–2011 korkea-asteen tutkintojen suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä on kasvanut 3,1 prosenttiyksikköä. Voimakkainta kasvu on ollut Helsingin keskisillä alueilla. Osa-alueista eniten korkea-asteen koulutettujen osuus on kasvanut Tuomarinkartanossa, Tattarisuolla, Viikinrannassa, Viikin tiedepuistossa ja Toukola-Arabianrannassa. Korkea-asteen koulutettujen osuus väestöstä on laskenut viimeisen viiden vuoden aikana Veräjälaksossa, Marttilassa, Kallahdessa, Itäkeskuksessa, Kurkimäessä, Ylä-Malmilla ja Mellunmäessä. Vähentyminen on syntynyt opisto-asteen tutkintojen suorittaneiden vähentymisestä, joka ei ole kompensoitunut muilla korkea-asteen tutkinnoilla kuten muilla alueilla.

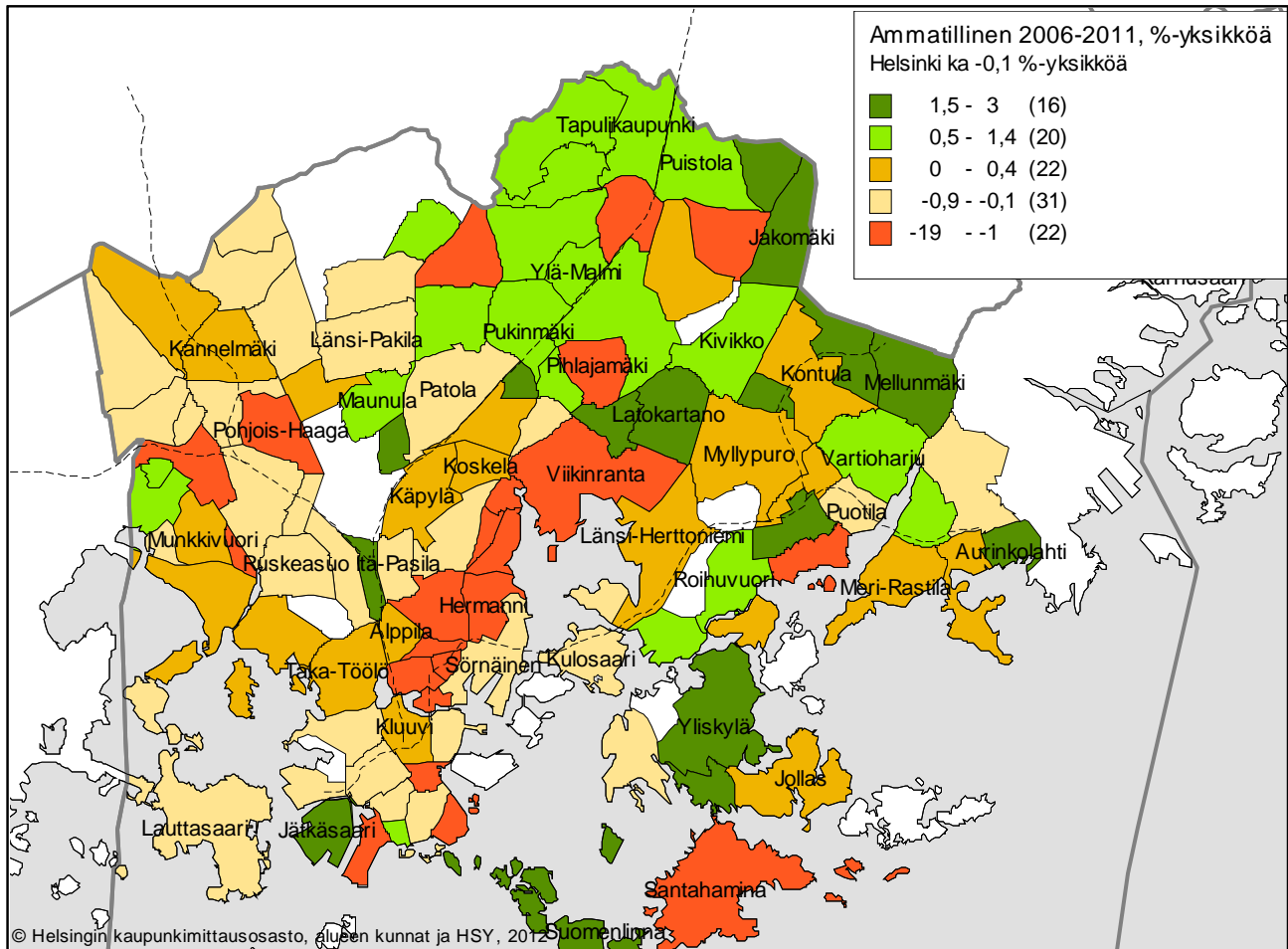
Kuva 15. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden muutos 25–64-vuotiaasta väestöstä vuosina 2006–2011 Helsingin osa-alueilla

Aluemuutoksien vuoksi vuosien 2006 ja 2011 vertailukartoissa on yhdistetty seuraavat alueet: 335 Kuninkaantammi + 334 Hakuninmaa ja 231 Toukola + 232 Arabianranta. Östersundom ei ole mukana vertailussa.

Keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiailla on vähentynyt Helsingissä 1,3 prosenttiyksikköä vuosina 2006–2011. Ylioppilastutkinto ylimpänä tutkintona on vähentynyt 1,3 prosenttiyksikköä, aikajaksoon ajoittuu yliopistojen tutkinnonuudistus, joka vauhditti yliopistoista valmistumista. Ammatillisten tutkintojen osuus väestöstä on pysynyt käytännössä samana. Osa-alueista yli kahden prosenttiyksikön kasvuun ovat ammatillisessa koulutuksessa ylittäneet Jätkäsaari, Metsälä, Hevossalmi, Mellunmäki, Veräjälakso, Suomenlinna ja Latokartano. Eniten osuus on vähentynyt Tattarisuolta, Vanhastakaupungista ja Niemenmäestä. Lähes kaikilla alueilla, joissa keskiasteen ammatillisten tutkintojen osuuden vähentyminen on runsasta, korkea-asteen tutkintojen osuus on eniten kasvaneiden joukossa. Ainoastaan Latokartano on kasvattanut sekä ammatillisen keskiasteen tutkintoja että korkea-asteen tutkintoja.

Kuva 16. Ammatillisen keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuuden muutos 25–64-vuotiaasta väestöstä vuosina 2006–2011 Helsingin osa-alueilla

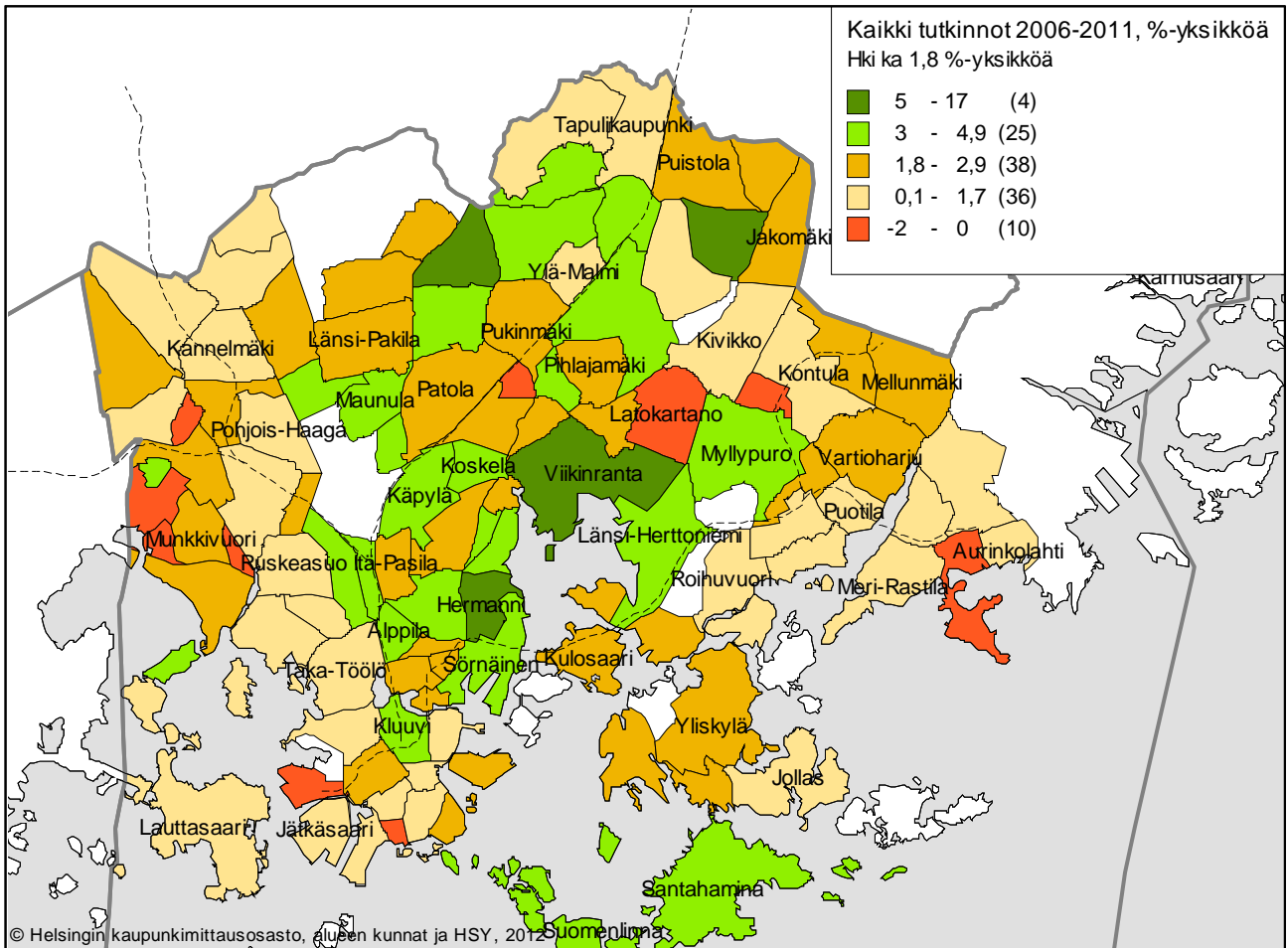

Aluemuutoksien vuoksi vuosien 2006 ja 2011 vertailukartoissa on yhdistetty seuraavat alueet: 335 Kuninkaantammi + 334 Hakuninmaa ja 231 Toukola + 232 Arabiannranta. Östersundom ei ole mukana vertailussa.

Kaikkien perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut Helsingissä 1,8 prosenttiyksikköä vuosina 2006–2011. Koulutustason nousu on keskittynyt keskisen Helsingin lisäksi pohjoisen ja koillisen Helsingin alueille. Tutkinnon suorittaneiden osuus on osa-alueista kasvanut nopeiten Tuomarinkartanossa, Viikinrannassa, Tattarisuolla ja Hermannissa. Kaikissa näissä keskiasteen ammatilliset tutkinnot ovat vähentyneet, mutta korkea-asteen tutkintojen kasvu on ollut niin nopeaa, että ne pääsevät kasvulistan kärkeen. Hyvinä kasvualueina, joissa koulutustason lähtötilanne on matala, näkyvät etenkin Tuomarinkartano, Tattarisuo, Maunula, Koskela, Ala-Malmi, Länsi-Herttoniemi, Pihlajisto ja Myllypuro.

Eteläisessä, läntisessä ja itäisessä Helsingissä kasvu on ollut koko kaupungin keskiarvon alapuolella. Tutkinnon suorittaneiden osuus on jopa vähentynyt useilla osa-alueilla: Niemenmäessä, Marttilassa, Kallahdessa, Latokartanossa, Eirassa, Kurkimäessä, Talissa, Talinrannassa, Ruoholahdessa ja Veräjälaksossa. Osassa eteläisen ja läntisen Helsingin alueita koulutustason on jo niin korkea, että sen voi olettaa jo saavuttaneen hitaamman kasvun kauden. Huolestuttavampia ovat sen sijaan matalamman koulutustason alueet, joiden kehitys on hidasta. Tällaisina alueina nousevat esiin Kallahti, Kurkimäki, Kivikko, Ylä-Malmi, Malminkartano, Itäkeskus ja Kontula.

Kuva 17. Perusasteen jälkeisen tutkinnon (keskiaste + korkea-aste) suorittaneiden osuuden muutos 25–64-vuotiaasta väestöstä vuosina 2006–2011 Helsingin osa-alueilla

Aluemuutoksien vuoksi vuosien 2006 ja 2011 vertailukartoissa on yhdistetty seuraavat alueet: 335 Kuninkaantammi + 334 Hakuninmaa ja 231 Toukola + 232 Arabianranta. Östersundom ei ole mukana vertailussa.

Taulukko 4. Helsingin 15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen mukaan suur- ja peruspiireittäin 31.12.2011, %

	Yhteensä, henkilöä	Perusaste tai tuntematon	Keskiaste			Korkea-aste				
			Yhteensä	Lukio- koulutus	Ammatil- linen	Yhteensä	Alin	Alempi	Ylempi	Tutkija
Helsinki	514 611	28,6	33,3	13,7	19,6	38,1	9,1	11,9	15,2	1,9
1. Eteläinen sp	90 987	17,6	29,6	17,6	12,0	52,8	8,7	15,1	25,7	3,3
Vironniemi	10 582	16,8	27,9	16,8	11,1	55,3	8,8	14,3	28,1	4,2
Ullanlinna	21 169	16,8	30,8	19,3	11,5	52,4	7,9	14,8	26,4	3,4
Kampinmalmi	27 483	19,2	30,6	18,2	12,4	50,2	8,0	15,0	24,0	3,2
Takatöölö	13 641	16,1	30,9	18,3	12,6	53,0	8,5	16,0	25,2	3,2
Lauttasaari	18 112	17,6	27,0	14,8	12,2	55,5	10,7	15,4	26,4	3,0
2. Läntinen sp	90 470	26,2	33,3	14,5	18,8	40,5	9,8	12,8	15,8	2,0
Reijola	13 975	20,6	33,7	17,3	16,4	45,7	9,4	14,2	19,2	2,9
Munkkiniemi	15 080	19,4	27,6	15,1	12,5	53,0	11,7	13,8	24,1	3,4
Haaga	24 159	26,0	32,7	14,8	17,9	41,2	9,2	14,0	16,3	1,8
Pitäjänmäki	14 198	28,7	34,6	12,7	21,9	36,8	10,2	12,4	12,6	1,5
Kaarela	23 058	32,6	36,7	13,3	23,4	30,7	9,4	10,4	9,8	1,1
3. Keskinen sp	75 420	23,9	37,9	18,3	19,7	38,2	6,9	14,8	15,0	1,5
Kallio	25 071	20,7	38,7	19,7	19,0	40,6	6,8	15,9	16,6	1,3
Alppiharju	11 382	22,1	41,2	20,6	20,6	36,8	6,3	16,1	13,5	1,0
Vallila	12 231	24,8	38,4	18,0	20,4	36,8	6,3	15,1	14,3	1,2
Pasila	7 741	29,2	36,8	15,0	21,8	34,0	8,5	12,2	11,8	1,5
Vanhankaupunki	18 995	26,4	35,2	16,5	18,7	38,4	7,1	13,6	15,6	2,1
4. Pohjoinen sp	34 804	28,2	29,1	11,0	18,1	42,7	11,3	11,0	17,9	2,5
Maunula	7 617	37,3	32,8	10,5	22,3	29,9	7,5	8,7	12,0	1,7
Länsi-Pakila	5 601	22,9	23,7	9,7	14,1	53,3	14,0	11,5	24,3	3,6
Tuomarinkylä	6 771	23,7	26,4	11,3	15,2	49,9	14,4	11,0	21,5	3,1
Oulunkylä	11 860	28,1	31,4	12,0	19,4	40,5	10,4	11,9	16,1	2,2
Itä-Pakila	2 955	25,5	26,6	10,6	15,9	47,9	13,3	12,0	19,9	2,8
5. Koillinen sp	78 961	33,5	35,5	10,9	24,6	31,0	9,8	10,2	9,8	1,1
Latokartano	18 511	31,2	35,2	12,6	22,6	33,6	8,0	11,8	12,0	1,8
Pukinmäki	7 243	33,9	36,7	11,1	25,7	29,4	10,0	9,6	9,0	0,8
Malmi	23 951	32,6	35,2	10,4	24,8	32,2	10,8	10,4	9,9	1,1
Suutarila	9 198	34,5	35,9	10,9	25,0	29,6	11,1	9,8	8,1	0,7
Puistola	15 206	31,4	34,8	10,4	24,4	33,8	11,4	10,5	10,7	1,2
Jakomäki	4 852	50,2	37,6	7,7	30,0	12,2	4,5	4,5	3,0	0,3
6. Kaakkoinen sp	40 148	29,2	31,7	12,2	19,4	39,1	9,9	11,2	16,1	1,9
Kulosaari	3 150	20,6	26,7	14,8	11,8	52,8	10,1	13,0	26,0	3,8
Herttoniemi	22 893	31,2	33,3	12,4	20,9	35,5	8,7	11,2	14,1	1,6
Laajasalo	14 105	27,9	30,1	11,3	18,8	42,0	12,0	10,9	17,1	1,9
7. Itäinen sp	87 238	38,1	34,7	9,8	24,9	27,2	9,5	8,3	8,4	1,0
Vartiokylä	18 317	34,6	33,7	11,3	22,4	31,8	10,0	9,2	11,3	1,3
Myllypuro	8 317	41,1	31,8	8,7	23,1	27,1	9,5	7,7	8,8	1,1
Mellunkylä	31 099	42,5	36,5	9,3	27,3	21,0	8,3	6,7	5,4	0,7
Vuosaari	29 505	34,8	34,2	9,8	24,4	31,0	10,4	9,7	9,8	1,1
8. Östersundomin sp	1 530	26,8	25,2	9,5	15,7	48,0	16,5	10,3	18,7	2,5
Östersundom	1 530	26,8	25,2	9,5	15,7	48,0	16,5	10,3	18,7	2,5
Tuntematon	15 053	53,9	26,4	10,5	15,9	19,7	4,1	6,3	7,9	1,4

Laatuseloste

AINEISTO:

Kaikki tilastoaineisto on Tilastokeskuksen tuottamaa.

ALUESELITTEET:

Pääkaupunkiseutu = Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen.

Helsingin seutu = pääkaupunkiseutu ja 10 muuta kuntaa: Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti.

KOULUTUSSELITTEET:

Väestön koulutustasotilastoissa on tiedot 15 vuotta täyttäneen väestön tutkintotiedoista, tutkinnot on luokiteltu henkilön korkeimman suoritettun tutkinnon mukaan, rinnakkaisissa tutkinnoissa viimeksi suoritettun tutkinnon mukaan.

Väestön koulutustasotilastot sisältävät henkilön korkeimman Suomessa suoritettun tutkinnon sekä ulkomailla suoritettut tutkinnot, joista saadaan tietoja Opetushallitukselta, Terveystieteiden tutkimuskeskuksesta sekä Työministeriön työnhakijarekisteristä. Tutkintotiedot ovat vain niillä henkilöillä, joilla on suomalainen henkilötunnus. Tästä syystä monien ulkomaalaisten tutkintotiedot puuttuvat tutkintorekisteristä.

Lukio ja ammatillinen koulutus ovat keskiasteen koulutusta, astetta kutsutaan myös toisen asteen koulutukseksi. Lukiokoulutukseen lasketaan ne henkilöt, jotka ovat suorittaneet ylioppilastutkinnon, mutta eivät muuta keskiasteen tutkintoa.

Korkea-asteen koulutus jaetaan luokkiin alin, alempi, ylempi ja tutkijakoulutus. Alin luokka koostuu lähinnä opistoasteen suorittaneista, koulutuksiksi luetaan mm. teknikon, agrologin, artemonin ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja. Alempan korkeakoulutusasteeseen lasketaan ammatillinen korkea-aste, ammattikorkeakoulututkinto sekä alempi korkeakoulututkinto. Ylempään korkeakoulutusasteeseen kuuluvat ylempään ammattikorkeakoulututkinnon, ylempään korkeakoulututkinnon sekä lääkäreiden erikoistumiskoulutuksen suorittaneet. Lisensiaatin- tai tohtorintutkinnon suorittaneet lasketaan tutkijakoulutusasteeseen kuuluviksi.

Kaikilla tutkinnon suorittajilla tarkoitetaan perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden määrää. Pelkästään peruskoulun, keskikoulun ja kansakoulun käyneet eivät kuulu tutkinnon suorittaneeseen väestöön.

Koulutusasteluokittelu:

- ❖ Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa tai tuntematon
- ❖ Keskiaste /toinen aste
  - Lukiokoulutus
  - Ammatillinen koulutus
- ❖ Korkea-aste
  - Alin korkea-aste eli opistoaste
  - Alempi korkeakouluaste
    - Ammatillinen korkea-aste
    - Ammattikorkeakoulututkinto
    - Alempi korkeakoulututkinto
  - Ylempi korkeakouluaste
    - Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
    - Ylempi korkeakoulututkinto
    - Lääkäreiden erikoistumiskoulutus
  - Tutkijakoulutusaste
    - Lisensiaatin tutkinto
    - Tohtorin tutkinto

Ikäluokkana tutkinnon suorittaneiden tarkastelussa käytetään usein 15 vuotta täyttäneen väestön lisäksi 25–64-vuotiaita, jolla saadaan työikäisten ja jo tutkinnon suorittaneiden koulutustilanteesta parempi kuva.

EDELLISET TIEDOT:

Helsingin kaupungin tietokeskuksen tilastoja 2012:39, 2011:35, 2010:22

TIEDUSTELUT

Sanna Ranto

p. 09 310 36408

etunimi.sukunimi@hel.fi

JULKAISIJA

Helsingin kaupunki, tietokeskus

Osoite: PL 5500

00099 Helsingin kaupunki

ISSN 1796-721X (VERKOSSA)